

SABIMA kartleggingsnotat 6-2014

Kartlegging av sopp i Grane og Hattfjelldal 2014: Vefsnas nedbørsfelt inkl. Holmvassdalen

Av Jostein Lorås og Siw Elin Eidissen

Kartlegging av sopp i Grane og Hattfjelldal 2014: Vefsnas nedbørsfelt inkl. Holmvassdalen

Emneord: Grane, Hattfjelldal, Vefsna, Holmvassdalen, soppkartlegging

Kartleggingen er utført fra siste del av juli, august og til første halvdel av september. I alt er 14 feltturer utført, derav ni til Vefsnas nedbørsfelt: Geitklauvmyra, Almdalsforsen, Stolvassåsen og Salomonbergan utvidelse (NARIN skogdatabasen <http://borchbio.no/narin/>). Fem feltturer er lagt til Holmvassdalen. Våren kom svært tidlig og mye varmt vær over flere uker i sommer har trolig hatt betydning for en relativt svak soppesong, med fullstendig uttørking over store arealer.

Innsamlet materiale er tørket og systematisert, og de fleste skal sendes Øyvind Weholt, Fredrikstad for mikroskopering. Noen må trolig også gensekvenseres. Særlig gjelder det arter som kan være nye for vitenskapen eller som opptrer i varianter som er dårlig utredet. Foreløpig er relativt få arter bestemt, men antallet vil øke når materialet blir mikroskopert. For Holmvassdalen er slekta rødsporer *Entoloma* av spesiell interesse, med potensial for nye arter for vitenskapen, samt mange rødlistede og sjeldne arter, også i alpine områder (Lorås og Eidissen 2011, 2012). Vefsnas nedbørsfelt står i en særstilling, med store partier grankalkskog og vegetasjon av lågurt-type, og med nasjonale og internasjonale naturverdier som ikke er vernet (Lorås et al. 2012). Lokalt press fra sponplateindustri og politikere for å hogge områdene aktualiserer problemet. Behovet for ytterligere artsdokumentasjon er derfor viktig og kartleggingen har av den grunn favnet flere soppselekter. Likevel har det innsamlede materialet herfra også en overvekt av *Entoloma*. I noen grad har vi tatt med interessante funn av andre organismegrupper enn sopp.

Nyoppdaget område

Under feltarbeidet lokaliserte vi et område som tidligere ikke er kartlagt for biologisk mangfold (figur 1). Området som heter Almdalen ligger på privat grunn i tilknytning til Vefsnas nedbørsfelt og like ved verneforslaget Almdalsforsen. Området har en svært rik vegetasjon på kalkgrunn, dominert av høgstauder med innslag av låge urter.

De dominerende treslagene er bjørk, selje, rogn, gråor, med spede innslag av gran. På høydene rundt dalen er dels granplantefelt og flatehogster. Almdalen ligger vinkelrett i retning øst-vest mot Gluggvasselva og er utformet som en symmetrisk sidedal til denne elva. Dalføret er knapt en kilometer langt og omtrent 300 meter bredt med helling vestover. Høyde over havet er ca. 140 - 300 meter.

Området ble krysset i relativt rett linje langs dalbunnen, i nokså dårlig lys seint på ettermiddagen, men tre rødlistede arter ble likevel funnet, henholdsvis skorpepiggsopp (NT), gubbeskjegg (NT) og treslaget alm (NT), som tidligere ikke er registrert i Grane og Hattfjelldal. Stedsnavn, hvor leddet alm inngår, forteller imidlertid at treslaget i eldre tid må ha forekommet i Grane, også i Almdalen. To større almetrær ble registrert samt to yngre. I dalens østre ende helt i kanten går to kraftspenn og en grusveg. Området må likevel klassifiseres som en klar A-biotop etter DN's håndbok. Det bør bevares inngrepsfritt, slik at hogst, vegbygging, beiting

eller andre tiltak ikke kan iverksettes. Dalføret fortsetter videre oppover øst for grusvegen, men denne delen ble ikke undersøkt. Vi anbefaler imidlertid at dalføret i sin helhet undersøkes grundig neste år.

Figur 1: Kart over Almdalen i Grane. © Kartverket (<http://www.kartverket.no/>). Angivelse W33 UTM: N7278200, Ø427100

Resultater

Til sammen er vel 200 soppkollekter samlet, men per i dag er som nevnt kun et fåtall bestemt (se tabell 1). Det forventes dermed adskillig flere sjeldne og rødlistede arter i materialet.

Tabell 1: Arter som er bestemt

Vitenskapelig navn	Norsk navn	RL-kategori 2014	Funnsted
<i>Alectoria usnea</i>	Gubbeskjegg	NT	Almdalen
<i>Bankera violascens</i>	Knippesøtpigg	NT	Geitklauvmyra, Holmvassdalen (utenfor reservatet)
<i>Chaenotheca gracilenta</i>	Hvithodenål	NT	Almdalsfossen
<i>Chaenotheca gracillima</i>	Langnål	NT	Almdalsfossen, Fagerlia, Holmvassdalen (utenfor reservatet)
<i>Chlorencoelia versiformis</i>	Olivenbeger	(sjelden i Nordland)	Almdalsfossen
<i>Cortinarius colombyadinus</i>	Oliven sommerslørsopp	NT	Salomonbergan utv.
<i>Entoloma mougeotii</i>	Fiolett rødskivesopp	NT	Almdalsfossen, Storvassåsen, Salomonbergan utv.
<i>Gloidon strigolosus</i>	Skorpepiggsopp	NT	Almdalen
<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	Svartsoneskjuka	NT	Salomonbergan utv., Geitklauvmyra, Storvassåsen
<i>Rhodocypha ovilla</i>	Huldrebeger	NT	Holmvassdalen
<i>Sclerophora coniophaea</i>	Rustdoggnål	NT	Almdalsfossen
<i>Ulmus glabra</i>	Alm	NT	Almdalen
<i>Woldmaria crocea</i>	Strutsevinepipe	(få funn i Nordland)	Holmvassdalen

Litteratur:

Artikler:

Lorås J og Eidissen SE, 2012. *Holmvassdalen naturreservat – botanisk mangfold og kontinuitet i granskog*. Side 73-88 i Blyttia 70 (2).

Lorås J og Eidissen SE, 2011. *Rødlistede beitemarksopp i kalkgranskog – arter, økologi og habitatpåvirkning i Holmvassdalen naturreservat*. Side 45-56 i Agarica 2011, vol. 31.

Lorås J, Eidissen SE og Weholt Ø, 2012. *Nye sjeldne arter for Vefsna-vassdraget*. Side 264-265 i Blyttia 4/2012.

Nettsted:

NARIN. Lokalitetsdatabase for skogområder. Biofokus, Miljøfaglig utredning og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA). <http://borchbio.no/narin/index.lasso>